

Telefon u službi šumske uprave.

Piše **J. pl. Aue.**

Duh vremena, kojim se mnogobrojni novovjeki izumi sve to više usavršuju i razširuju, tako je napredan, da se svaki čudom čudi, što je sve u stanju čovječji um na polju izuma stvarati.

Medju najmodernije izume, a od neizmjereno velike koristi, spada: »telefon«, koji si je u zadnjim decenijama sve to više i više usavršio i čak u zabitna mjesta naše otačbine put prokrčio.

Da je sjev. Amerika prva zemlja, u kojoj je tako rekuć sve što poslovno obći telefonskom žicom spojeno, poznata je činjenica. Druge u kulturi i industriji napredne države, kao Englezka, Njemačka i t. d. današnjim su danom takodjer već gustom telefonskom mrežom prepletene.

Telefonska mreža osnovana je kod nas u Hrvatskoj i Slavoniji većinom u svim ovećim, a dapače i u nekim manjim gradovima.

Takav telefon spaja obično u gradovima, sve državne, zemaljske i t. d. uredbe, kao i druge javne i privatne udesbe, a i pojedini imućniji privatnici imaju svoju telefonsku svezu, a komu to opet moguće nije, tomu se pruža prilika, da se uz malu odštetu ili taxu na javnim telefonskom postajama u gradovima takovim poslužiti može.

Telefonom sveden je današnji moderni birokratizam svake uprave, u gradovima na minimum (? Ur.)

Zašto toliko pisati? Zašto zlatno i skupo vrijeme, papir, tintu i t. d. na metar dugačke koncepte i čistopise trošiti, — gdje to b e z u v j e t n o od potrebe nije?!

U Hrvatskoj i Slavoniji spojene su danas već kod ovećih gospoštijah, sve šumske toli gospodarske centralne uprave sa odnosnim expositurama, naime kotarskim ili srezkim šumarijama ili gospodarskim upravama, pa se je ta udesba kod ovih privatnika u gospodarskoj toli šumskoj uporabi od velike koristi pokazala; osim toga spojena su nam i nekoja zemaljska

dobra sa telefonom, te se je važnost i korist telefonskog spoja već u kratko vrijeme uvidila.

Zlatna je rieč, koja veli: »Manje pisati a više raditi"; telefon omogućuje u velikoj mjeri, da se ona u praktičnom života i izpuniti može, pa je za to i opravdano, da se telefonskoj svezi i u provinciji, uz podpora mjerodavnih faktora, široko i daleko polje otvori.

Uočimo li u prvom redu na hiljade i hiljade ralih krasno uzraslih mladih 25 do 40 godina starih hrastovih sastojina, imovnih obćinah obćinah u bivšoj Vojnoj Krajini, naći ćemo vrelo, od kuda bi uz neznatni trošak, putem prorede, nabavili stupove potrebite za uzpostavu telefonske mreže kod pojedine imovne obćine.

Na čelu je svake imovne obćine centrala ili šumsko-gospodarstveni ured, koji kako znamo, po zakonu karakter javnog ureda nosi, a tom gospodarstvenom uredu podređene su, kako kada, po 2—4 i više kotarskih šumarija.

Sjedište gospodarstvenih ureda, nalazi se obično u onom gradu gdje kr. županijska oblast postoji, ili gdje se sjedište vladinog povjerenika za dotičnu imov. obćina nalazi, dočim su kotarske šumarije obično u takovim mjestima, gdje se kr. kotarska oblast ili barem obćinsko poglavarstvo nalazi.

Kakva bi nam to daklem neopisiva korist bila, da su nam u Hrvatskoj i Slavoniji svi ti šumsko gospodarstveni uredi sa dotičnim kotarskim šumarijama telefonskom žicom spojeni.

Pokušajmo to nje kojim primjerima razjasniti.

Nema jeseni i zime, da pravoužitnici tužbama, često i skroz neosnovanima n. p, radi prikraćivanja pripadnosti, prevelike udaljenosti doznačenih gorivih drva, zločestih puteva, radi preuzetih zapljenah nezakonitim putem stečene gradje i t. d, koli u procesijama skupno toli pojedince dotičnom vladinom povjereniku ne dosadjivaju. Telefonom tražit će povjerenik razjašnjenje i odmah će biti na čistu u koliko su im zahtjevi opravdani, ili ne, i po tom shodna odrediti moći

Tu daklem u prvom redu odpadaju sada običajni po 5—6

strana dugi zapisnici, a do 10 i više strana dugačka izvješća i očitovanja.

A koji istom veliki efekt za same stranke? I one će uviditi, da se u mutnom loviti ne može, pa će naročito neosnovanih pritužba ne stati.

Pošto sve imovne obćine u bivšoj Vojnoj Krajini, izuzam male iznimke, velikim koli negibivim toli gibivim imetkom razpolazu, bila bi uzpostava telefonske mreže kod svake imovne obćine, doista s razmjerno malim troškom skopčana.

Na stotine tisuća telefonskih hrastovih stupova stoje nam u pripravi, te jedva čekaju koristonosnu uporabu.

Najglavnije i najskuplje za uzpostavu telefonske mreže, a to su hrastovi stupovi, bilo bi daklem tu, i to nota bene, duž telefonske trače ili u manje više neposrednoj blizini.

Aparati, žice i t.d. su danas uslied konkurencije tvornicah, već na tako nisku cienu pale, da taj izdatak jedva polovicu troška potrebitih i postavljenih, na mjesto hrastovih stupova nadmašuje.

Uzmemo li u obzir lahko moguću kontrolu šumske uprave brzo ustmeno riešenje pojedinih agenda, prištednju vremena, poštarine, papira i stotinu drugih faktora, evo nam velike koristi od telefonske sveze po samu šumsku upravu.

Poznate su nam i omanje gospoštije okolo Daruvara i t. d, i drugdje, koje su na križ telefonskom žicom već kroz više godina spojene, pa zašto ne bi i imovne obćine, koje već polovicu potrebnog materijala, naime stupove, posjeduju, telefonskom svezom sa pojedinim kotarskim šumarijama spojene bile.

Čim nam u obsegu jedne imovne obćine telefonska mreža uzpostavljena bude, priključak je pojedinih kotarskih oblastih, toli obćinskih poglavarstvah naravna i neizbježiva posljedica

Nema te obćine, odnosno tog obćinskog poglavarstva, koje se ne bi uz neznatnu godišnju taxu, rado dalo ovimi im. obćinskimi telefonskim mrežama svezati s kotarskim oblastima.

Time još ne bi sve polučeno bilo, pa je naravna stvar, da bi u stanovitom obsegu jedne imovne obćine i na stotinu

privatnika posjednika, advokata i t. d, ovu telefonsku mrežu rabiti hotilo — dakako uz neku naknadu.

Tim načinom bio bi naročito veći dio županijskih oblasti sa kot. oblastima, šumsko-gospodarstvenim uredima, obćinskim poglavarstvima, kot. šumarijama, telefonskom žicom spojeno, a to je potreba i bila bi blagodat sama po sebi neizmjereno koristonosna.

Dao dragi Bog da bi ovi redci kod mjerodavnih faktora uvažjenja našli, pa da naskoro ugledamo u gradovima i okolici Belovara, Nove Gradiške, Vinkovcima, Petrinje i t. d. telefonske mreže, kojima bi šumskoj upravi posao olahkoćen bio.

O p a z k a u r e d n i č t v a . U velikoj vriednosti telefona, toga najsavršeniijega modernoga obćila, podpunoma smo osvjedočeni; osvjedočeni smo da bi i u šumskoj upravi bio posao mnogo olahkoćen, kad bi joj na raspoložbu stajala shodna telefonska mreža, ali ipak držimo, da su nazori g. pisca previše optimistični i dvojimo, da b i korist bila u skladu s troškovima. Ipisarnički se posao ne bi baš u velikoj mjeri reducirati mogao, jer se kod moderne javne uprave ipak sve na papir staviti mora i to s razloga, da se uredovanje što laglje kontrolirati može.